

จิรวัดน์ เพชรชำนาญ 2554: การศึกษาวิเคราะห์สันติวิธีตามแนวพระพุทธศาสนา
กับสังคมไทย ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ปรัชญาและศาสนา) สาขาวิชา
ปรัชญาและศาสนา ภาควิชาปรัชญาและศาสนา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก:
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประเวศ อินทองปาน, Ph.D. 125 หน้า

วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษาแนวคิดด้านสันติวิธีในพระพุทธศาสนาและศึกษา
สันติวิธีในสังคมไทยที่ใช้ในการดำเนินชีวิต ตลอดจนวิเคราะห์แนวคิดสันติวิธีในพระพุทธศาสนา
กับความขัดแย้งที่มีในสังคมไทย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) โดยผู้วิจัยได้ศึกษา
เอกสารทั้งที่เป็นปฐมภูมิ (Primary) และทุติยภูมิ (Secondary) เอกสารดังกล่าว ได้แก่
พระไตรปิฎก งานวิจัย งานวิทยานิพนธ์หนังสือ สื่อต่างๆ เป็นต้น

ผลการศึกษาพบว่า หลักคำสอนในพระพุทธศาสนาเถรวาทถือว่ามนุษย์และสิ่งมีชีวิต
มีคุณค่าทางจริยธรรม แม้ว่าจะต่างกันทางด้านต่างๆ แต่หลักแนวคิดสันติวิธีในพระพุทธศาสนา
ก็มีความคิดเห็นว่ามนุษย์สามารถอยู่ได้โดยการพึ่งพาอาศัยกัน ประการต่อมาพระพุทธศาสนา
มีท่าทีและแนวคิดเกี่ยวกับความขัดแย้งว่าเป็นสิ่งที่สามารถหลีกเลี่ยงได้เพียงแค่เข้าใจ
กฎการเปลี่ยนแปลงของสรรพสิ่ง และปรับตัวเข้ากับปัจจัยแวดล้อมต่างๆ โดยเฉพาะมนุษย์ด้วยกัน
ซึ่งมักจะมีแนวคิดที่แตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นการศึกษา ฐานะ และอาชีพการงาน ซึ่งเป็นฐาน
แนวคิดที่มาของความขัดแย้ง

ถึงแม้ในเรื่องหลักคำสอนและแนวคิดเกี่ยวกับสันติวิธีของพระพุทธศาสนามีมานาน
และถือได้ว่าพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติของประเทศไทย แต่ในปัจจุบันยังคง
มีความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในสังคมไทยอย่างต่อเนื่อง หากเข้าใจก็เป็นประโยชน์ในการทำ
ความเข้าใจรากฐานความคิดด้านสันติวิธี รวมถึงอิทธิพลที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการแก้ไข
ปัญหาความขัดแย้งในปัจจุบันได้